

Schvaľujem:

Dr.h.c. Ing. Peter Čičmanec, PhD.
predseda predstavenstva, v. r.

DOPLNOK č. 5
K SMERNICI č. 1/2011

Vec:

Sústava prevádzkových predpisov železničnej dráhy

Z dôvodu aktualizácie prevádzkových predpisov železničnej dráhy v zmysle Zákona č. 513/2009 Z. z., Zákona č. 514/2009 Z. z., Zákona č. 124/2006 Z. z., a Vyhlášky ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií č. 245/2010 Z. z. a č. 351/2010 Z. z.

dopíňam

Prepravný poriadok železničnej dráhy HBz., a.s., článok II. Organizácia prepravnej prevádzky, bod 8.1 v znení:

Zodpovednosťou zamestnancov HBz, a.s. (dispečer a dopravná čata HBz, a.s.), ako aj iných zamestnancov železničných podnikov (dopravná čata určeného železničného podniku) pri pristavovaní vozňa na nakládku hnacím koľajovým vozidlom je zabezpečiť:

- a) aby pred uvedením vozidla do pohybu boli vyrozumení všetci zamestnanci nachádzajúci sa v koľajisku, alebo v jeho blízkosti (v priestore možného ohrozenia v zmysle predpisu ŽSR Z 2), prípadne svojou činnosťou by sa mohli priblížiť do priestoru možného ohrozenia;
- b) odstránenie zariadení, ktoré zaisťujú stojacie vozidlo, ako sú výkoľajky, zarážky, kovové podložky, povolenie ručných brzd;
- c) v časti posunovej cesty voľnosť priechodného prierezu (2 m od osi koľaje na každú stranu), ako aj voľný schodný a manipulačný priestor (3 m od osi koľaje na každú stranu), kde trvalé prekážky vo voľnom schodnom a manipulačnom priestore sú označené žltočiernou farbou a mimoriadne prekážky v časti posunovej cesty, či sú bezpečne prekryté, alebo či o nich boli zamestnanci posunu vyrozumení dispečerom;
- d) dôslednou kontrolou (obhliadkou) ešte pred pristavovaním vozidiel, aby na vozidlách nachádzajúcich sa už na koľajach, boli oddeliteľné časti vozňov nasadené na svojich miestach a zabezpečené proti pohybu, ako aj zaistenie dverí vozňov, klapiek, svetlíkov, ventilov, prípadne žiadať prepravcu o dočasné zaistenie rozložené tovaru pri neukončenej manipulácii, počas vykonania posunu s vozidlami;
- e) bezpečnosť na priecestiach, ak sa budú nachádzať v časti posunovej cesty v zmysle predpisu ŽSR Z 1, predpisu ŽSR Z 12, ako aj opatrení uvedených v príslušných Prevádzkových poriadkoch železničných staníc na infraštruktúre ŽSR;
- f) cestou vedúceho posunu dopytom u výpravcu (dispečera DOT) v staniaciach s trakčným vedením na infraštruktúre ŽSR, či je koľaj s trakčným vedením, na ktorej sa plánuje posunovať pod napätím a aby vypnuté trakčné vedenie nebolo zapnuté prv (skôr) než bude zaistené, že nepríde k ohrozeniu zamestnancov posunu, ako aj zamestnancov zúčastnených pri nakladaní či vykladaní tovaru;
- g) aby sa používali len nepoškodené zarážky a sochory, pri kladení zarážky stáli čelom k približujúcemu sa vozidlu, kládli zarážky vo väčšej vzdialenosti ako 10 m pred vozidlom a aby odstúpili a postavili sa do bezpečnej vzdialenosti od vozidla;
- h) aby sa zachádzalo len na vozidlá, ktoré sú zabezpečené proti samovoľnému pohybu.

Uvedené povinnosti má HBz, a.s. zabezpečené platnou odbornou spôsobilosťou pre vedúcich posunu a posunovačov (OS č. 17), pre rušňovodičov (OS č. 24), ako aj periodickou lekárskou prehliadkou, psychologickou spôsobilosťou, preukázateľným poučením s miestnymi podmienkami pracovískami a rizikami a poznaním miestnych a traťových pomerov.

HBz, a.s. vyššie uvedené povinnosti požaduje a má zabezpečené zmluvne a Písomnou dohodou (čl. 451 predpisu ŽSR Z 2) predložením platných dokladov (fotokópií) aj od cudzích železničných podnikov v prípade výkonu pracovných činností v jeho priestoroch v zmysle § 18 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. a v zmysle Vykonávacieho nariadenia komisie (EÚ) č. 402/2013.

Prepravný poriadok železničnej dráhy HBz., a.s., článok II. Organizácia prepravnej prevádzky, bod 8.2 v znení:

V prípadoch pristavovania koľajových vozidiel iným železničným podnikom ako HBz, a.s., alebo iným cudzím subjektom, prípadne bude pristavovanie vykonávané cestným vozidlom, ručným posunom alebo mechanizačným zariadením, tak zodpovednosťou železničného podniku (dispečera HBz, a.s. a dopravnej čaty iného železničného podniku, prípadne zodpovedného zamestnanca objednávateľa) je zabezpečiť zmluvne nasledujúce:

- a) aplikáciu zákona NR SR č. 513/2009 Z. z. §4 ods. (5), kde je len vstup k nakladacím rampám; nie výkon pracovnej činnosti – posun;
- b) spôsobilosť z BOZP v rozsahu „BPO“ v zmysle predpisu ŽSR Z 2 a predpisu ŽSR Z 3, ktoré školí ÚIVP v zmysle vyhlášky č. 245/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti, zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti osôb pri prevádzkovaní dráhy a dopravy na dráhe v znení neskorších predpisov;
- c) skúšku spôsobilosti pre činnosť „Zamestnanec oprávnený vykonávať ručný posun, posun cestným vozidlom a posun mechanizačným zariadením“ označenie „Skúška spôsobilosti – 17/2“, v rozsahu 5 + 2 h, v zmysle prílohy č. 4 predpisu ŽSR Z 3 Odborná spôsobilosť na ŽSR;
- d) povinnosť v zmysle Prílohy č. 24 Prevádzkových poriadkov ŽST, kde je uvedené citujem: *„Prepravca (resp. jeho splnomocnenec) pred svojím prvým vstupom do priestoru ŽSR z dôvodu nakládky alebo vykládky vozňových zásielok je povinný ohlásiť sa u prednostu príslušnej stanice ŽSR. Oprávnený zamestnanec ŽSR prepravcovi poskytne všetky informácie ohľadom zachovania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci súvisiacej s nakládkou a vykládkou vozňových zásielok s dôrazom na dodržiavanie základných zásad pri práci na elektrifikovaných koľajach a v ich blízkosti.“* Okrem uvedeného textu musí železničný podnik zabezpečiť preukázateľné vyrozumienie svojich prepravcov (resp. jeho splnomocnencov, subdodávateľov):
  - nakládku alebo vykládku povoliť len zo strany VNVK alebo nakladacej rampy,
  - bez spôsobilosti z BOZP a Skúšky spôsobilosti - 17/2 z predpisu ŽSR Z 3 sa nesmie s koľajovým vozidlom svojvoľne pohybovať (ani posúvať!), nesmie sa vykonávať nakládka a vykládka tovaru dlhých predmetov vyžadujúcich žeriav alebo upínacie zariadenie na zdvíhanie, kde je riziko vzdialenia sa mimo priechodný prierez koľaje VNVK (mimo obrys koľajového vozidla) a kde je predpoklad, že dlhé predmety počas manipulácie mohli by zasahovať aj do priechodného prierezu susedných koľají!,
  - na elektrifikovaných tratiach (ŽST), okrem podmienok v predchádzajúcom odseku musí každý zamestnanec, ktorý vykonáva pracovnú činnosť v prevádzkovom priestore, v ktorom sú elektrifikované koľaje (elektrifikovaná trať, koľajisko železničnej stanice, ako aj každej inej dopravne), ako aj každý zamestnanec, ktorý pri výkone pracovnej činnosti prichádza do prevádzkového priestoru, v ktorom sú elektrifikované koľaje (elektrifikovaná koľaj), musí mať platnú odbornú spôsobilosť minimálne poučenej osoby. Tento zamestnanec sa nesmie priblížiť (telom alebo predmetom) k častiam trakčného vedenia pod napätím na vzdialenosť kratšiu ako 1,5 - - pred vykonávaním nakladacej alebo vykladacej manipulácie sa musí vykonať kontrola zaistenia železničného vozidla proti nežiaducemu pohybu,
  - k otváranej časti dopravného prostriedku (napr.: bočnice a čelnice nákladného automobilu a i.) sa postaviť z dosahu možného ohrozenia,

- dvere najmä naložených dopravných prostriedkov otvárať so zvýšenou opatrnosťou, s očakávaním ich náhodného vymrštenia sa,
- otvorené dvere dopravného prostriedku zabezpečiť proti samovoľnému uzavretiu na tento účel zhotovenými podperami.

Prepravný poriadok železničnej dráhy HBz., a.s., článok II. Organizácia prepravnej prevádzky, bod 16.1 v znení:

Počas nakládky a prichystania vozňa na odsun platia obdobne povinnosti a zodpovednosť železničného podniku HBz, a.s. uvedené v bode 8.1 a 8.2.

Predpis nehody a mimoriadne udalosti železničnej dráhy HBP a.s., článok V. Oprávnenosť a príslušnosť zisťovania príčin vzniku nehôd, bod 46 o odstavce v znení:

Kontaktnou osobou HBz., a.s. pre styk s vyšetrovacím orgánom pri vyšetrowaní nehodových a mimoriadnych udalostí je vedúci úseku železničnej dopravy HBz., a.s., telefónne číslo.+421 918 777 059, e-mail: sbona@hbp.sk, v prípade jeho neprítomnosti ho pre tento účel zastupuje vedúci pracoviska v časti Nováky a technológ úseku železničnej dopravy, telefónne číslo +421 918 777 054, e-mail: vsciskala@hbp.sk.

Predpis nehody a mimoriadne udalosti železničnej dráhy HBP a.s., článok IX. Záverečné ustanovenia, bod 110. v znení:

Zamestnanci úseku železničnej dopravy HBz., a.s. sú taktiež podrobne informovaní o vzniknutých nehodových a mimoriadnych udalostiach na dráhe HBP a.s., alebo priamo súvisiacich s činnosťou ÚŽD ako dopravcu poradami. Porady k uvedenému vedie vedúci úseku, alebo vedúci pracoviska (zodpovedný THZ na pracovisku). Na poradách sú detailne popísané popisy každej konkrétnej udalosti, rozoberané priame, ale aj nepriame príčiny vzniku udalosti. Pri udalostiach kategórie väčších a menších nehodových udalostí (kategória „A“ a „B“), sú k uvedenému vedené samostatné porady – oboznámenia. Pri kategórii nehôd „C“ t.j. bezpečnostné incidenty sú tieto súčasťou výrobných poradách, kde v časti k BOZP sú taktiež podrobne analyzované a hodnotené. Pri oboch typoch informovania zamestnancov s nehodovými a mimoriadnymi udalosťami sú zamestnanci o predmetnom preukázateľne oboznámení, t.j. k čitateľnému menu zamestnanca, je priradený dátum oboznámenia a vlastný podpis zamestnanca.

Predpis o zdravotnej, psychickej a odbornej spôsobilosti zamestnancov zabezpečujúcich prevádzkovanie dráhy HBz., a.s., článok III. Odborná spôsobilosť, bod 47.1 v znení:

Rušňovodič musí mať okrem osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vedenie HŽV a preukazu rušňovodiča aj platné harmonizované doplnkové osvedčenie. Harmonizované doplnkové osvedčenie (ďalej len „osvedčenie“) je doklad, v ktorom sa uvádza železničná infraštruktúra, na ktorej je jeho držiteľ oprávnený viesť vlak a železničné vozidlá. HBz., a.s., ako železničný podnik, vydáva Osvedčenie rušňovodičovi, ktorý je držiteľom preukazu rušňovodiča, po vykonaní poznania trate a príslušných staníc na príslušnom vlakovom úseku. Osvedčenie sa vydáva rušňovodičovi, ktorého zamestnáva, na čas trvania pracovného pomeru. Osvedčenie platí len pre železničnú infraštruktúru a železničné vozidlá, ktoré sú v osvedčení uvedené. Postup pre vydávanie harmonizovaného doplnkového osvedčenia je podrobne spracovaný v samostatnej internej smernici HBz., a.s. v postupnosti:

- plánovanie. výber zamestnanca do kurzu rušňovodiča, ktorý spĺňa predpísané požiadavky (vek, vzdelanie, vstupné BOZP, zdravotná spôsobilosť, psychická spôsobilosť),
- príprava,: zabezpečenie a oboznámenie s termínmi zamestnanca o vstupnom BOZP, vstupnej psychickej spôsobilosti, vstupnej lekárskej prehliadke, objednaní do kurzu
- kurz, zaradenie zamestnanca do kurzu rušňovodiča na základe „Pozvánky na internátny kurz“, ktorý sa skladá z blokov (elektrotechnika, protipožiarna ochrana, všeobecné právne predpisy, znalosti zo železničnej infraštruktúry, technický okruh, skúška z poskytovania prvej pomoci, odborná skúška – dopravný okruh + technický okruh),
- výcvik a zácviik po úspešnom ukončení kurzu rušňovodiča, zaradenie zamestnanca na výcvik na pracovisku – zameraný na znalosť konštrukcie HKV a jazdný zácviik – zameraný na infraštruktúru príslušného traťového úseku,
- preskúšanie: zabezpečenie vykonania praktickej skúšky zamestnanca skúšobným komisárom cez ÚIVP a po úspešnom vykonaní praktickej skúšky zabezpečenie preskúšania zamestnanca z miestnych predpisov HBz., a.s. – ÚŽD, z traťových pomerov železničnej infraštruktúry a prevádzkových poriadkov príľahých ŽST,
- vydávanie harmonizovaného doplnkového osvedčenia, rušňovodič musí mať Osvedčenie o odbornej spôsobilosti, musí byť držiteľom preukazu rušňovodiča a platného harmonizovaného doplnkového osvedčenia. Harmonizované doplnkové osvedčenie sa vydáva rušňovodičovi k preukazu rušňovodiča, k vydaniu ktorého je potrebné zabezpečiť zaslanie žiadosti o vydanie preukazu rušňovodiča na DÚ – odbor bezpečnosti na železničných dráhach. Po doručení preukazu rušňovodiča zabezpečenie vydania harmonizovaného doplnkového osvedčenia.
- rozširovanie poznania,: zabezpečenie pre zamestnanca poznanie trate a príľahých staníc na vlakovom úseku, ktorý nemá v rozsahu poznania.
- školenie, zabezpečenie udržiavania odbornej spôsobilosti vyplývajúcej z platnej legislatívy a viesť evidenciu s termínmi,
- kontrola, kontrolovanie harmonizovaného doplnkového osvedčenia – 1x za polrok pri podpise Karty znalostí traťových a miestnych pomerov. Vykonávanie aktualizácie vydaných osvedčení – po vykonaní nových poznání tratí a príľahých staníc na príslušnom úseku.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Vedúci zamestnanci HBz., a.s. sú povinní preukázateľne oboznámiť nimi riadených zamestnancov s ustanoveniami Doplnku č. 5 k Smernici č. 1/2011.

Kontrolou uplatňovania zásad tejto smernice poverujem vedúceho úseku železničnej dopravy HBz., a.s. a príslušných vedúcich tých útvarov, ktoré svojou činnosťou pôsobia na dráhe, alebo sa dotýkajú dráhy.

Za správnosť: Ing. Slavomír Bóna,
vedúci ÚŽD v. r.

Rozdeľovník: A – KGR a sekretariáty vrchných riaditeľov HBP, a.s.
B - V-ÚŽD